

ZDENKOVI NEJEDLÉMU

Bratislava 14. júna 1948

Slovutný pán minister!

Pripojene dovoľujem si Vám poslať osnovu zákona o zriadení pobočky Lekárskej fakulty Slovenskej univerzity v Košiciach, ktorú už prerokoval Zbor povereníkov na zasadnutí 11. júna 1948. Zriadením tejto pobočky má sa odbremeniť Lekárska fakulta SU v Bratislave, ktorá vzhľadom na zvýšený počet poslucháčov (v porovnaní so stavom v študijnom roku 1929/30 o celých 300 %) vonkoncom nevyhovuje pri nezväčšenom rozsahu a nezmenených podmienkach umiestnenia. Za týchto okolností nie je vstave riadne vyškoliť všetkých zapísaných poslucháčov a odchovať tak kvalifikovaný lekársky dorast pre naliehavé potreby Slovenska.

Na Povereníctve školstva a osvetu bola zriadená komisia pozostávajúca z profesorov Lekárskej fakulty SU, ktorá prerokovala osoby v úvahu prichádzajúce na personálne obsadenie tejto pobočky. Tiež boli už prerokované možnosti umiestnenia praktických ročníkov a ústavov.

Z uvedených dôvodov ako i z príčin širšie rozvedených v dôvodovej správe prosím Vás, slovutný pán minister, o láskavé podporovanie tohto návrhu.

Porúčam sa Vám s úctou

Váš
L. Novomeský

V ten istý deň na exemplár Osnovy zákona o zriadení pobočky LFSU v Košiciach pripísal pokyn pre svoj kabinet. Žiada, aby o osnove pripravili správu pre tlač, lebo ide o významné opatrenie — základ druhej univerzity na Slovensku! Argumenty majú vybrať z dôvodovej správy k osnove. Koncept článku mu majú pred prepísaním ukázať.

Sám neskôr uverejnil v Novom slove (26. VII. 1948)

článok Druhé vysokoškolské centrum. Odôvodňuje v ňom, prečo sa práve Košice majú stať druhým slovenským mestom s vysokými školami: význam východného Slovenska bude v budúcnosti všestranne a intenzívne stúpať, lebo sa budú rozvíjať styky so ZSSR. Nové kultúrne centrum sa nezakladá „pre východ“, ale pre celé Slovensko i Československo. Že to nie je iluzórne, dokazujú krátke osudy Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva. Jej skúsenosť posmelila predbežne zriadiť odbočku LFSU — neobyčajne preťaženú bratislavskú fakultu treba odbremeniť aspoň tým, že v Košiciach sa „provizórne aktivujú iba klinické semestre... Ale je tiež jasné, že s klinickými semestrami možno vystačiť iba dočasne a skôr-neskôr bude sa musieť prikrčiť i k vybudovaniu teoretických ročníkov a tak urobiť v Košiciach celú fakultu pre lekárske štúdium.“

Minister Nejedlý pomohol pri odhlasovaní návrhu o založení pobočky LFSU, hoci v júli sa v ÚNZ vyskytol „zádrheľ“ v podobe dlhej diskusie o názve univerzity v Bratislave (pozri list z asi 22. VII. 1948). Nový zákon nadobudol platnosť 1. X. 1948, keď Pobočka začala činnosť. Rozvíjala sa sľubne, čoskoro sa zmenila na samostatnú fakultu, ktorá s inými, novšími fakultami vytvorila r. 1959 Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Pobočka LFSU v Košiciach činnosť síce začala, ale nie bez problémov. Preto povereník upozorňuje 13. XII. 1948 vysokoškolský odbor, že menovanie profesorov na Pobočke bude treba upraviť podobne ako na VŠPLI, „t. j. s najväčším urýchlením“. Súčasne žiada, aby odbor podal návrhy na menovanie pracovníkov. Takisto má poukázať na slávnostné otvorenie košických fakúlt „primeranú sumu peňazí“ — podľa dohovoru s rozpočtovým referentom.

Toho istého dňa osobný tajomník na požiadanie poverenika oznámil Akčnému výboru LFSU výsledok rokovania s poslancami Jeleňom a Priesolom: vo veci asistentov na Pobočke má AV zaujať kladné stanovisko, „lebo niet lepších“. (Š. Rehák tu parafrázuje Leninove slová, že robiť treba s takými ľuďmi, akých máme.)